

Namn, titel, telefon

2016-08-12

Samuel Andersson, Brandingenjör

010-4804012

Information till allmänheten avseende Candor Sweden AB,
enligt 14 § Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och
begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Upprättad 2015-08-11 av Räddningstjänsten Östra Götaland
Reviderad 2016-08-12

Innehåll

Bakgrund	3
Kontaktuppgifter	3
Verksamhet och farliga ämnen.....	3
Risker vid verksamheten på Candor Sweden AB	4
Varning till allmänheten vid olycka på Candor Sweden AB	5
Räddningstjänsten Östra Götalands plan för räddningsinsatser på Candor Sweden AB.....	6
Räddningstjänstens arbete med att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckor på Candor Sweden AB	7
Ytterligare information	8

Bakgrund

Candor Sweden AB (nedan kallat enbart Candor) bedriver sådan verksamhet att de omfattas av Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, den så kallade Sevesolagstiftningen. I denna lagstiftning finns det två kravnivåer, beroende på vilken mängd kemikalier som hanteras, men i båda finns det krav gällande att delge allmänheten information om risker i verksamheten och hur dessa hanteras. Candor omfattas av den lägre kravnivån.

Kontaktuppgifter

Candor Sweden AB

Adress: Spårgatan 11, Norrköping

Kontaktperson: Mikael Ringdahl, säkerhetsansvarig

Tel: 011 – 21 75 00

E-post: mikael.ringdahl@candor.se

Candors lokalisering på spårvägen i Norrköping.

Verksamhet och farliga ämnen

Candors verksamhet består av import och försäljning av kemikalier för ytbehandlingsindustrin samt blandning och förpackning av egentillverkade ytbehandlingskemikalier. Dessutom finns en avdelning för mekanik inom ytbehandlingsutrustning. På företaget hanteras en stor mängd olika kemikalier ibland annat höglager.

Candor Sweden AB omfattas av Sevesolagstiftningens lägre kravnivå på grund av att deras hantering av **kromtrioxid**, klassad som mycket giftig, överstiger 20 ton. Kromtrioxid är också starkt frätande och mycket giftig för vattenlevande organismer. Förutom kromtrioxid hanterar Candor också **giftiga, brandfarliga, oxiderande och miljöfarliga ämnen**.

Krom(VI)trioxid

Kromtrioxid är ett giftig, frätande, oxiderande och miljöfarligt ämne. Personer som andas in ångor eller vid hudkontakt med ämnet riskeras att förgiftas och vid höga koncentrationer omkomma. Kromtrioxid kan också orsaka genetiska defekter och skada fertiliteten vid längre tid exponering. Ämnet är oxiderande, det vill säga är brandunderstödjande ämne och vid en brand kommer brandens intensitet att öka. Vid brand eller upphettning bildas dessutom giftiga eller mycket giftiga gaser. Kromtrioxid är mycket giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

Giftiga ämnen

Candor hanterar en stor mängd olika ämnen där en del av dessa är giftiga vid inandning eller hudkontakt.

Brandfarliga ämnen

Candor hanterar en stor mängd olika ämnen där en del av dessa klassificeras som brandfarliga. Dessa är mer lättantändliga och brinner med hög intensitet.

Syror och Baser – olika frätande ämnen.

Candor hanterar också olika syror och baser som är frätande vid hudkontakt. Vissa av dem avger frätande ångor vid upphettning eller reaktion med andra ämnen.

Risker vid verksamheten på Candor Sweden AB

Candor har analyserat riskerna vid anläggningen i Norrköping och funnit att tre scenarier utgör den största risken för en allvarlig kemikalieolycka.

Ett större **läckage av giftiga ämnen** som kan nå utanför Candors anläggning bedöms som mindre sannolikt. Konsekvensen av ett sådant läckage kan bli stora för vattenlevande växter och djur om det når Motala ström.

Vid en **felaktig blandning av kemikalier** bedöms den allvarligaste konsekvensen vara bildande av nitrösa gaser med skador på personalen inom Candors anläggning som följd. Dessa gaser är mycket giftiga men bedöms inte utgöra en risk för personer utanför den egna anläggningen eftersom hanteringsmängderna är begränsade och produktionen av giftiga gaser därför också begränsad.

En **större brand** är det scenario som bedöms ge de allvarligaste konsekvenserna för personer i närområdet. Candor hanterar brandfarliga och oxiderande kemikalier som kan ge upphov till ett mycket snabbt och intensivt brandförlopp. På grund av det stora antalet kemikalier som kan involveras i en brand går det inte att på förväg exakt veta vilka ämnen som kommer att finnas i

brandröken. Dessa kommer sannolikt att vara sura, giftiga och bland annat innehålla partiklar, kol, koloxider, kväveoxider, svaveloxider och metalloxider.

Om farliga ämnen involveras i en brand på Candor kan de avge giftiga gaser som till exempel kväveoxider, svaveloxider och metalloxider.

I och med stora mängder behållare och utrustning av plast och trä bedöms den mest hälsoskadliga röken bestå främst av partiklar, rent kol och olika kolföreningar. Rökgaserna kommer sannolikt att vara sura.

Inandning av dessa gaser kan medföra irritation, hosta och andnöd samt orsaka lungödem. En fuktad trasa att andas genom ger visst skydd eftersom vattnet i trasan tar upp gaserna.

Personer som vistas i röken bör om möjligt lämna området eller söka skydd inomhus med stängda fönster och avstängd ventilation.

Varning till allmänheten vid olycka på Candor Sweden AB

Vid en händelse på Candor varnas allmänheten och informeras vid situationer som kan innebära fara för liv. För detta ändamål finns varnings- och informationssystemet "Viktigt meddelande till allmänheten" (VMA). Systemet består dels av sirener för utomhusvarning och dels av meddelande i radio och TV. Systemet är till för att snabbt kunna nå ett stort antal människor i ett eventuellt riskområde.

Sirenerna ljuder i 7 sekunder och är tysta i 14 sekunder. Detta skall pågå minst 2 minuter.

När du hör signalen gör följande;

- **Gå inomhus.**
- **Stäng dörrar, fönster och ventilation.**
- **Lyssna på radio och TV.**

Så snart som möjligt efter att sirenerna har utlösts ska ett varningsmeddelande gå ut i radio och TV. Meddelandet ska upprepas inom fem minuter och sänds alltid i samtliga radio- och TV-kanaler, som omfattas av systemet. Meddelandet ska innehålla följande information:

- vad som hänt
- vad som utgör det akuta hotet mot liv, hälsa och miljö
- anvisningar om vad människor ska göra för att skydda sig
- vad allmänheten kan göra för att eventuellt underlätta räddningsarbetet

Om du hamnar i rök eller gasmoln;

Rök och gas kan ha starkt stickande lukt som kan ge sveda i ögon och näsa samt ge irritation i halsen och hosta.

- **Tänk på vindriktningen! Sök dig bort från olyckan.**
- **Gå från vindriktningen.**
- **Du kan göra ett tillfälligt "flyktfilter" genom att andas genom en fuktad trasa.**

När faran upphört ska signalen "faran över" sändas: en 30 sekunder lång, sammanhängande signal. Sirenerna för utomhusvarning provas första helgfria måndagen i mars, juni, september och december klockan 15.00.

Räddningstjänsten Östra Götaland har möjlighet att utlösa VMA både från skadplatsen och från Räddningscentralen på station Lambohov, Linköping. Dessutom har vissa verksamheter fått tillstånd att själva utlösa VMA för att snabbt kunna varna allmänheten i omgivningen. Candor har inte denna möjlighet och kommer vid behov samverka med Räddningstjänsten Östra Götaland som utlöser VMA och ansvarar för att information går ut i radio och TV.

Räddningstjänsten Östra Götalands plan för räddningsinsatser på Candor Sweden AB

För att kunna ingripa vid olyckor som hotar människors liv och hälsa, egendom och miljö finns totalt 16 räddningsstationer i Räddningstjänsten Östra Götaland, organiserade inom fem kommuner. Av våra dessa är fyra heltidsbemannade, två i Linköping och två i Norrköping. Det finns alltid minst 60 utryckande brandmän och 17 befäl i jour och beredskap. För ledning, samordning och samverkan finns dessutom befäl och operatör för inre ledning, en insatschef och en räddningschef i beredskap

För olyckor som kan inträffa på Candor har Räddningstjänsten Östra Götaland insatsplaner med information om anläggningen och annat förberett ledningsstöd. Insatsplanerna syftar till att

underlätta för räddningspersonalen att begränsa följderna av en olycka och att varna och skydda allmänheten.

Vid en olycka på Candor kommer Räddningstjänsten att upprätta en samverkan med experter från företaget för att på ett så effektivt och säkert sätt som möjligt begränsa skadan och återställa situationen till ett statistiskt och säkert läge. På grund av verksamhetens komplexitet är denna samverkan viktig. Räddningstjänsten kommer att använda dokumentation och annat beslutsstöd för att fatta korrekta beslut och har även möjlighet att upprätta en stab med personer som analyserar risker och handlingsalternativ.

Vid **läckage** kommer Räddningstjänsten att begränsa omfattning och spridning av läckage och i samverkan med Norrköpings kommuns Bygg- & Miljöskyddskontor vidta lämpliga åtgärder för att minimera miljöpåverkan.

Vid en **felblandning** kommer Räddningstjänsten att utnyttja nödvändig expertis för att komma fram till lämplig åtgärd. Inriktningen kommer att vara att begränsa olyckans utbredning och minimera påverkan på människors hälsa och miljön utanför verksamhetsområdet.

Vid en **brand** på Candor kommer Räddningstjänsten att göra livräddande åtgärder och därefter begränsa skadan och omgivningspåverkan. Detta kommer att ske genom att utrymma personer i riskområdet, utföra livräddande personsanering på människor som varit utsatta för höga koncentrationer skadliga ämnen i brandrök, utföra akut sjukvård och genom att varna personer i hotade områden. Prioriteringar och beslut fattas utifrån förutsättningarna givna vid den aktuella händelsen och syftar till att avhjälpa skador på liv, hälsa och miljö för att begränsa påverkan och normalisera situationen. Om den närliggande skolan är hotad kommer den beroende på situation att inrymmas eller utrymmas. Många av Candors ämnen är giftiga för miljön, därför kommer Räddningstjänsten att göra avvägningar vid släckning för att inte bidra till spridning av giftiga ämnen till miljön i onödan genom påförande av släckvatten. Räddningstjänsten Östra Götaland har utrustning och kompetens för att arbeta i miljöer med mycket höga koncentrationer av giftiga och frätande ämnen. Speciell utrustning finns även för sanering av skadade personer.

Utöver de lokala och regionala samverkansparter som finns har Räddningstjänsten Östra Götaland tillgång till ett nationellt kontaktnät av expertis inom en rad områden som förmedlas genom Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB). Genom MSB kan vi också hjälp få med bedömningar och rekvisering av statliga resurser.

Räddningstjänstens arbete med att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckor på Candor Sweden AB

I verksamheter som omfattas av sevesolagstiftningen ställs långtgående krav på det interna säkerhetsarbetet. Detta medför att Räddningstjänsten Östra Götalands kontakter med dessa verksamheter bygger på ett nära samarbete.

Tillsyn

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) är central samordnande myndighet för Sevesoregelverket och tillsynen utförs av Länsstyrelsen. I tillsynen deltar företrädare för

kommunens miljö- och hälsoskyddskontor och räddningstjänsten. För information om den senast utförda tillsynen eller planerade tillsyner på Candor, se Länsstyrelsens webbsida www.lansstyrelsen.se/ostergotland eller kontakta dem på 010-223 50 00.

Utöver denna tillsyn utför Räddningstjänsten tillsyn utifrån Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. En särskild paragraf (2 kap. 4§) i denna lag ställer mer långtgående krav på företag som bedömts bedriva verksamhet där en olycka skulle kunna orsaka allvarliga skador på människor eller miljön. Samtliga företag som omfattas av den så kallade Sevesolagen omfattas också av denna paragraf och benämns som farliga verksamheter. Med stöd av denna lag för Räddningstjänsten Östra Götaland en dialog med verksamhetsutövaren om vilken beredskap verksamheten bör hålla inför en eventuell olycka.

Övningar

I Sevesolagstiftningen finns krav på att verksamheter som omfattas av den högre kravnivån och räddningstjänsten ska samöva minst en gång var tredje år. Räddningstjänsten Östra Götaland anser att övningar, både samövningar och enskilda inom verksamheten, är mycket relevanta för att pröva och säkerställa att en olycka kan hanteras på ett tillfredställande sätt. Räddningstjänsten har därför upprättat en övningsplan som inte bara omfattar sevesoverksamheter på högre kravnivån, utan också verksamheter på den lägre kravnivån samt de verksamheter som enbart omfattas av Lagen om Skydd mot Olyckor 2 kap. 4§ är också inkluderade. Denna plan innehåller tidpunkter för när och hur verksamheten övades senast, samt när nästa övning ska ske. Övningar hålls regelbundet med Candor för att identifiera brister i beredskapen, insatsplaner och räddningstjänstens förmåga i syfte att utveckla säkerhetshöjande åtgärder.

Ytterligare information

För mer information om;

- Sevesolagstiftningen, se MSB:s webbsida <https://www.msb.se/seveso>
- Tillsynen över verksamheten eller frågor kring myndighetsutövningen, kontakta Länsstyrelsen på 010-223 50 00 eller Räddningstjänsten Östra Götaland på telefonnummer 010-480 40 00.
- Om verksamheten och anläggningen, se kontaktuppgifter för verksamheten ovan.
- Det finns också mer information gällande Räddningstjänstens förebyggande arbete, resurser och förmåga avseende en räddningsinsats på Candor vid förfrågan på telefonnummer 010-480 40 00.